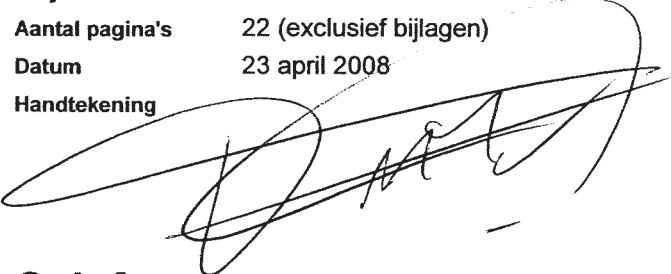

Ecoscan ontwikkelingslocatie Grauwaart

**Beoordeling van de actuele natuurwaarden op en nabij de locatie
park Grauwaart, Utrecht**

23 april 2008

D511

Verantwoording

Titel	Ecoscan ontwikkelingslocatie Grauwaart
Opdrachtgever	Gemeente Utrecht
Projectleider	drs. Frank Aarts
Auteur(s)	drs. Jeroen Reimerink
Projectnummer	4556292
Aantal pagina's	22 (exclusief bijlagen)
Datum	23 april 2008
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Touw

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Doelstelling	2
3. Methodiek	3
4. Resultaten	4
5. Conclusie	5
6. Bijlagen	6
7. Literatuurlijst	7
8. Overige informatie	8
9. Contactgegevens	9
10. Aankoopinformatie	10
11. Garantievoorwaarden	11
12. Algemene voorwaarden	12
13. Privacybeleid	13
14. Wijzigingsvoorwaarden	14
15. Overige informatie	15
16. Contactgegevens	16
17. Aankoopinformatie	17
18. Garantievoorwaarden	18
19. Algemene voorwaarden	19
20. Privacybeleid	20
21. Wijzigingsvoorwaarden	21
22. Overige informatie	22
23. Contactgegevens	23
24. Aankoopinformatie	24
25. Garantievoorwaarden	25
26. Algemene voorwaarden	26
27. Privacybeleid	27
28. Wijzigingsvoorwaarden	28
29. Overige informatie	29
30. Contactgegevens	30
31. Aankoopinformatie	31
32. Garantievoorwaarden	32
33. Algemene voorwaarden	33
34. Privacybeleid	34
35. Wijzigingsvoorwaarden	35
36. Overige informatie	36
37. Contactgegevens	37
38. Aankoopinformatie	38
39. Garantievoorwaarden	39
40. Algemene voorwaarden	40
41. Privacybeleid	41
42. Wijzigingsvoorwaarden	42
43. Overige informatie	43
44. Contactgegevens	44
45. Aankoopinformatie	45
46. Garantievoorwaarden	46
47. Algemene voorwaarden	47
48. Privacybeleid	48
49. Wijzigingsvoorwaarden	49
50. Overige informatie	50
51. Contactgegevens	51
52. Aankoopinformatie	52
53. Garantievoorwaarden	53
54. Algemene voorwaarden	54
55. Privacybeleid	55
56. Wijzigingsvoorwaarden	56
57. Overige informatie	57
58. Contactgegevens	58
59. Aankoopinformatie	59
60. Garantievoorwaarden	60
61. Algemene voorwaarden	61
62. Privacybeleid	62
63. Wijzigingsvoorwaarden	63
64. Overige informatie	64
65. Contactgegevens	65
66. Aankoopinformatie	66
67. Garantievoorwaarden	67
68. Algemene voorwaarden	68
69. Privacybeleid	69
70. Wijzigingsvoorwaarden	70
71. Overige informatie	71
72. Contactgegevens	72
73. Aankoopinformatie	73
74. Garantievoorwaarden	74
75. Algemene voorwaarden	75
76. Privacybeleid	76
77. Wijzigingsvoorwaarden	77
78. Overige informatie	78
79. Contactgegevens	79
80. Aankoopinformatie	80
81. Garantievoorwaarden	81
82. Algemene voorwaarden	82
83. Privacybeleid	83
84. Wijzigingsvoorwaarden	84
85. Overige informatie	85
86. Contactgegevens	86
87. Aankoopinformatie	87
88. Garantievoorwaarden	88
89. Algemene voorwaarden	89
90. Privacybeleid	90
91. Wijzigingsvoorwaarden	91
92. Overige informatie	92
93. Contactgegevens	93
94. Aankoopinformatie	94
95. Garantievoorwaarden	95
96. Algemene voorwaarden	96
97. Privacybeleid	97
98. Wijzigingsvoorwaarden	98
99. Overige informatie	99
100. Contactgegevens	100



1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Tauw heeft in opdracht van de gemeente Utrecht een ecoscan uitgevoerd rondom Park Grauwaart te Utrecht. Dit onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de ontwikkeling van het deelgebied 'woonwijk Grauwaart' dat onderdeel is van de herinrichting van stadsdeel Leidsche Rijn. Bij een toekomstige ruimtelijke ingreep geldt volgens artikel 9 uit het Besluit op de Ruimtelijke Ordening een onderzoeksplicht. Deze onderzoeksplicht geeft aan dat voor een toekomstige ruimtelijke ontwikkeling onderzoek verricht moet worden naar de bestaande toestand van het gebied en naar de mogelijke en wenselijke ontwikkelingen in het gebied. Hieronder valt ook een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. De omschrijving van het wettelijke kader is terug te vinden in bijlage 1.

Het plangebied is niet gelegen aan of maakt geen deel uit van een Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied of een ander gebied wat valt onder de Natuurbeschermingswet 1998 (www.provincie-utrecht.nl).

1.2 Methode

De actuele natuurwaarden van het plangebied zijn bepaald aan de hand van literatuuronderzoek in combinatie met een oriënterend veldbezoek. In het literatuuronderzoek worden verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Het veldbezoek is gericht op het verkrijgen van een goede indruk van de in het plangebied verwachte flora en fauna en te controleren of de verwachte soorten ook daadwerkelijk in het plangebied voor kunnen komen.

Met de verkregen informatie kan een goede inschatting worden gemaakt van de actuele en toekomstige betekenis van het gebied voor de beschermde natuurwaarden. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van de te verwachten effecten ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden op de mogelijk aanwezige flora en fauna in het plangebied. Ook geven de resultaten uitsluitel of en in welke mate aanvullend onderzoek noodzakelijk wordt geacht en of een ontheffing dient te worden aangevraagd.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een overzicht van het plangebied gegeven. Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige natuurwaarden van het plangebied op basis van de resultaten uit het literatuuronderzoek en veldbezoek. In hoofdstuk 4 worden de mogelijke effecten beschreven van de voorgenomen werkzaamheden. Ten slotte worden conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5 gegeven.

2 Onderzoekslocatie

2.1 Beschrijving plangebied

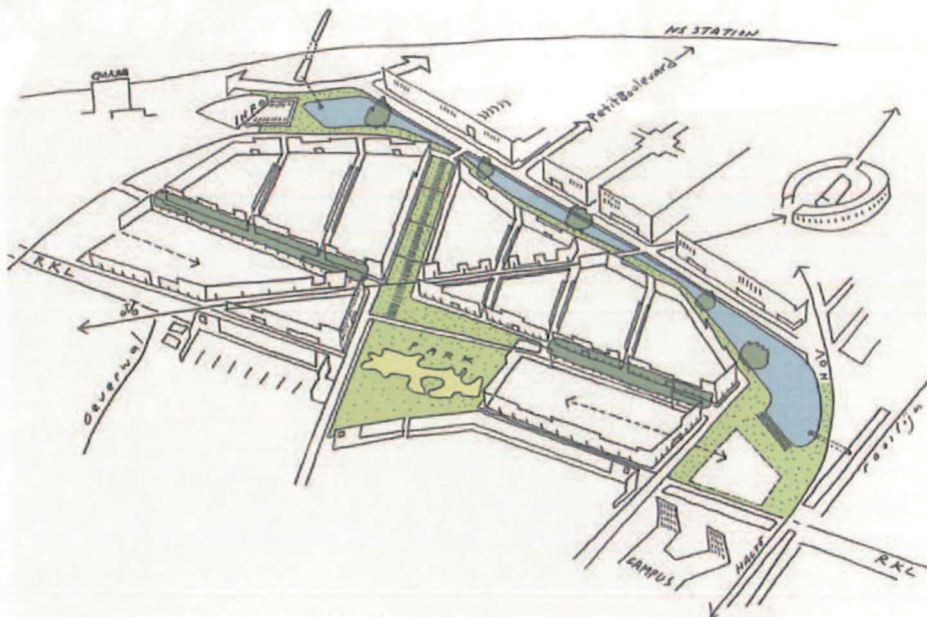
Het plangebied is gelegen aan de westkant van Utrecht, in het stadsdeel Leidsche Rijn, zuidelijk van de spoorlijn richting Rotterdam. Het plangebied wordt grofweg begrensd door de Verlengde Vleutense weg in het noorden en aan de zuidzijde de Weg naar Parkwijk. De weilanden aan de hogeweide en Parwijk Noord vormen respectievelijk de westelijke en oostelijke grens van het plangebied. In de toekomst wordt het plangebied aan de noordoostelijke zijde begrensd door het nog aan te leggen Leidsche Rijn centrum. In het plangebied bevindt zich nu een aantal sportvelden, enkele bossages en watergangen. Grote delen van het plangebied bestaan uit braakliggend terrein. Om de beschrijving en toetsing van beschermde natuurwaarden te vergemakkelijken is bij de ecoscan het plangebied opgedeeld in enkele karakteristieke ecologische deelgebieden. De volgende deelgebieden zijn aangewezen (de nummering correspondeert met de weergave in figuur 2.1):

1. De boerderij met bijgebouwen en parkeerplaats met fietsenstalling op de zuidoostgrens van het plangebied. De boerderij en parkeergelegenheid worden gescheiden door een veldje met lage kruidachtige begroeiing en riet. Een bomenrij met voornamelijk zwarte els scheidt dit deelgebied van de brede grasberm langs Weg naar Parkwijk waarin een tweetal karakteristieke gebouwen staat.
2. De sportvelden en de lijnvormige bossages daar omheen in het centrum van het plangebied. De velden zelf zijn vrij homogene oppervlakten met een ingezaaide grasmat. In de westelijke hoek van dit deelgebied is in een eerder stadium al wel een berg zand neergelegd welke nu is begroeid met braamstruweel en opschot van de omringde bomenrijen. In de circa 30 meter hoge bomenrijen staat een mengsel van zomereik, zwarte els en wilg. De ondergroei bestaat hoofdzakelijk uit braam, riet en opschot. Ook zijn lijnvormige stapels van takken aangebracht mogelijk voor het opbergen van snoeihout of als faunavoorziening voor grondgebonden zoogdieren.
3. Het braakliggende terrein ten noordwesten van de Schoenlappervlinder en grenzend aan de Verlengde Vleutenseweg. Dit deelgebied wordt gekenmerkt door afwisselingen in droog en nat. Door kleine hoogteverschillen kunnen bij regen hier en daar poeltjes ontstaan. Dit is zichtbaar in de wisselende vegetatie met pitrus, riet en lisdodde.
4. De woningen en bijgebouwen in de westelijke hoek van het plangebied inclusief de omringende bossages. Deze woningen en bijgebouwen worden omringd door een bossage met onder andere twee grote wilgen en hoge braamstruiken.
5. Alle watergangen in het plangebied. Deelgebied 2 wordt omringd door water. Deze watergangen zijn gemiddeld anderhalve meter breed en aan weerszijde begroeid met riet en bomenrijen. Kenmerkend aan deze waterlopen is dat deze schaduwrijk en ondiep zijn, zonder waterplanten en veelal gevuld met blad en hier en daar autobanden en puin. Ook in deelgebied 3 en 4 bevinden zich enkele waterlopen. Deze liggen iets meer in de zon, zijn overdadig begroeid met riet en hebben vrij steile oevers.



1.1. Beschleunigung der Verkehrsabwicklung
Die Verkehrsabwicklung ist ein zentraler Bestandteil der Verkehrsplanung. Sie umfasst die Analyse des Verkehrsflusses, die Identifizierung von Engpässen und die Entwicklung von Maßnahmen zur Verbesserung der Verkehrsabwicklung. Dies kann die Optimierung von Ampelschaltungen, die Einrichtung von Carpools und die Förderung von öffentlichen Verkehrsmitteln umfassen.

Het overgrote deel van de watergangen van deelgebied 5 wordt gedempt om de eerder genoemde ontwikkeling te realiseren. Er worden tijdens de bouwfase enkele nieuwe watergangen en vijverpartijen aangelegd, voornamelijk aan de buitenkant van de aan te leggen woonwijk. Op de rand van het plangebied tussen de Parkwijk en de woonwijk Grauwaart wordt een verbindingszone voor kleine zoogdieren gerealiseerd.



Figuur 2.2 Stedenbouwkundig ontwerp woonwijk Grauwaart. De RijnKennemerklaan is nog zichtbaar op de voorgrond. Op de achtergrond het nog te ontwikkelen Leidsche Rijn centrum. (Bron: www.utrecht.nl).

Deze groenstrook loopt van park de Hoge Weide door park Grauwaart en verder naar het noordwesten. Park Grauwaart zelf wordt met gras en kruiden ingericht voor vlinders. De aan te leggen singel moet met een flauw talud een plaats zijn voor watergebonden organismen. Iets buiten het plangebied langs het Amsterdam – Rijnkanaal wordt een 30 meter brede verbindingszone aangelegd met gemengd milieutype. Deze moet met bomenrijen langs de oever rust en nestgelegen bieden voor vogels. De aan te leggen woonwijk Grauwaart is dicht bebouwd met weinig openbaar of privé groen en is daarmee alleen geschikt voor het milieutype zwaluw/vogels (bron: ecologische infrastructuur Leidsche Rijn, 1999).

Kenmerk R001-4556292RJR-kmi-V01-NL

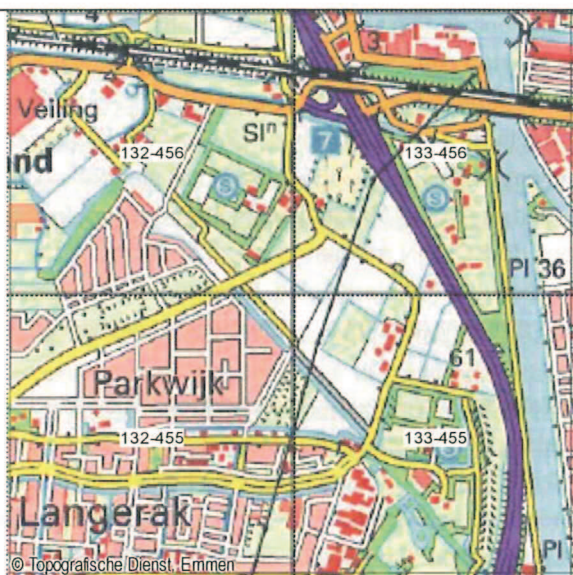


Figuur 2.2 . Impressie: wilgen die gekapt moeten worden en te slopen woning en bijgebouwen in deelgebied 4.

3 Beschermde natuurwaarden in het plangebied

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de (strik) beschermde natuurwaarden die mogelijk in het plangebied voorkomen beschreven. In de *literatuurstudie* is geen onderscheid gemaakt in de natuurwaarden per deelgebied, omdat hiervoor de detaillering in de gegevens ontbreekt. In de beschrijvingen van het *veldbezoek* wordt per deelgebied worden aangegeven welke beschermde natuurwaarden zijn waargenomen of verwacht worden. Bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen als deze moet voornamelijk rekening worden gehouden met de beschermde soorten van tabel 2 en 3. Afhankelijk van het voorkomen van deze soorten kan een ontheffingsprocedure noodzakelijk zijn. Voor de beschermde soorten van tabel 1 geldt de zorgplicht (zie ook bijlage 1 wettelijk kader).



Figuur 3.1 Overzicht van de ligging van het onderzoeksgebied en de in de natuurloket database opgevraagde kilometerhokken (bron: www.natuurloket.nl)

3.2 Vaatplanten

Literatuurstudie – De Flora- en faunawet telt ruim honderd soorten beschermde vaatplanten. Het grootste deel staat in tabel 2, maar enkele soorten zijn strikt beschermd en staan in tabel 3. Om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde vaatplanten in en in de directe nabijheid van het plangebied is vrij op te vragen informatie van het Natuurloket geraadpleegd. In het kader van het literatuuronderzoek is informatie opgevraagd van de volgende kilometerhokken; 132 – 456, 133 – 456, 132 – 455 en 133 – 455 (figuur 3.1). Alle kilometerhokken zijn voor de soortgroep vaatplanten volgens de FLORON normering goed¹ onderzocht.

¹ Het kilometerhok waarin het plangebied ligt, is onderzocht door FLORON. Een goede inventarisatie betekent dat het aantal aangetroffen soorten groter is dan het gemiddelde van het ecodistrict minus de standaarddeviatie. 'Goed' geïnventariseerd is de hoogste classificatie.

² Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1995 twee keer een proefvlak (15-500 ha) is onderzocht door SOVON.

In geen van de kilometerhokken worden meer (strikt) beschermde (tabel 2 en tabel 3) soorten vermeld. Wel zijn in alle kilometerhokken vaatplanten genoemd die staan vermeld op tabel 1.

Veldbezoek – Tijdens het veldbezoek zijn geen (strikt) beschermde soorten aangetroffen zoals vermeld in de tabellen van de Flora- en faunawet. Ook ecotopen waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Door het ontbreken van ecotopen waarvan meer strikt beschermde, tabel 2, 3 en rode lijst vaatplanten afhankelijk zijn is het voorkomen van dergelijke soorten binnen het gehele plangebied uitgesloten. Voorbeelden van deze specifieke ecotopen zijn: kalkgraslanden, kalkrijke duinen, kwelsituaties (voedselarme en/of ijzerrijke kwel), natte duinvalleien, schraalgraslanden en oudere (stads) muren.

3.3 Vogels

Literatuurstudie – Vogels zijn door de Flora- en faunawet (tabel 2) beschermd tijdens het broedseizoen. Voor enkele soorten die sterk afhankelijk zijn van de nestlocatie zoals zwaluwen, spechten en roofvogels geldt dat nestlocaties jaarrond beschermd zijn (Flora- en faunawet art. 11). Natuurloket geeft aan dat in de kilometerhokken, 133 – 456 en 132 – 455 en de broedvogels niet onderzocht zijn. Voor kilometerhok 132 – 456 (waarin het plangebied zich bevindt) zijn 35 broedvogelsoorten vastgesteld. In 133 –455 zijn slechts 2 broedvogelsoorten vastgesteld. Beide kilometerhokken zijn volgens de SOVON normering goed² onderzocht. De waarneming van 35 broedvogelsoorten is heel reëel voor het plangebied. Een 'goede' inventarisatie van broedvogels waarbij slechts twee soorten zijn aangetroffen is echter zeer onwaarschijnlijk in dit gebied.

Veldbezoek– Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: Staartmees, Koolmees, Vink, Merel, Houtsnip, Houtduif, Waterhoen, Meerkoet, Wilde eend, Kievit, Fazant, Ekster, Zwarte kraai en Buizerd. Het plangebied is door de hoeveelheid braakliggend terrein en ruigtes erg geschikt voor broedvogels. Afgezien van de Houtsnip broeden alle waargenomen vogels waarschijnlijk in het plangebied. De Buizerd die is waargenomen vloog met een tak richting een nest in aanbouw en broedt waarschijnlijk dit seizoen in de bossage langs de sportvelden. Deze bossages zijn ook zeer geschikt voor de Grote bonte specht. De nestlocatie van Grote bonte specht en Buizerd zijn jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet.

3.4 Zoogdieren

Literatuurstudie – Zoogdieren zijn verschillend beschermd door de Flora- en faunawet. Veel soorten staan in tabel 1, enkelen in tabel 2 en een groot aantal in tabel 3. Vleermuizen staan allemaal in tabel 3. Voor zoogdieren bestaat geen landsdekkende informatie over het voorkomen van soorten op kilometerhok niveau. Natuurloket geeft voor alle vier de opgevraagde kilometerhokken ook aan dat er geen onderzoek naar zoogdieren heeft plaatsgevonden. Oudere gegevens uit de zoogdierenatlas (Broekhuizen et al. 1992) geven geen (strikt) beschermde soorten (tabel 2 en tabel 3) weer voor het plangebied. Veldmuis, Bosmuis, Huisspitsmuis, Muskusrat, Egel, Konijn, Bunzing en Wezel zijn de meer algemene soorten (tabel 1) die kunnen voorkomen in het plangebied.

Vleermuizen kunnen wel voorkomen in het plangebied, maar kolonies zijn niet gevonden volgens de literatuur. In de vleermuizenatlas wordt vermeld dat ruige en gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen voorkomen in het plangebied (Limpens et al. 1997).

Veldbezoek –Tijdens het veldbezoek zijn enkele meer algemene soorten waargenomen; een haas en enkele konijnen. Het plangebied is door de hoeveelheid ruigte ook erg geschikt voor muizen die als stapelvoedsel kunnen dienen voor predatoren.

Vleermuizen kunnen voorkomen in het plangebied. De in deelgebied 1 en 4 bestaande bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor de gewone en ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger. De bomenrijen en bossages in het plangebied zijn geschikt als foerageerterrein en vliegroute, maar vormen geen verblijfplaats voor vleermuizen. Voor de laatvlieger zijn ook de open delen in deelgebied 2 en 3 geschikt als foerageerterrein.

3.5 Vissen

Literatuurstudie – Van de opgevraagde kilometerhokken is alleen 133–456 redelijk onderzocht. RAVON meldt hier dat er één strikt beschermde soort is aangetroffen. Deze waarneming kan ook een in het Amsterdam–Rijnkanaal gevangen soort betreffen. Een beschermde soort die in het plangebied kan voorkomen is de Kleine modderkruiper. De atlas van Utrechtse vissoorten geeft aan dat de Kleine modderkruiper na 1990 is waargenomen op de grens van het plangebied (de Jong 2003).

Veldbezoek – Een deel van de in deelgebied 5 waargenomen watergangen is door de hoeveelheid bladafval en ondiepte niet geschikt voor beschermde vissen. De aanwezigheid van de Kleine modderkruiper is echter niet uit te sluiten, deze kan in de overige watergangen en in het bijzonder in de watergangen op de grens van het plangebied voorkomen.

3.6 Amfibieën en reptielen

Literatuurstudie – Natuurloket geeft aan dat voor amfibieën de kilometerhokken 133 – 456, 132 – 455, 132 – 456 en 133 – 455 respectievelijk niet, slecht ,matig en goed onderzocht zijn. Er worden door natuurloket geen (strikt) beschermde soorten vermeld. Reptielen zijn niet onderzocht. RAVON laat in de meest recente (2006) kaarten geen beschermde reptielen of amfibieën zien.

Veldbezoek – Vrijwel alle watergangen in het plangebied zijn door de steile oevers ongeschikt voor amfibieën. De zonnige met beton beklede watergang langs de Schoenlappervlinder is wel geschikt voor amfibieën. Meer algemene niet beschermde soorten amfibieën kunnen hier voorkomen. Deelgebied 3 is wel geschikt als habitat voor de beschermde rugstreeppad, vanwege het pionierskarakter van dit dier. De soort komt westelijk van Utrecht voor (RAVON). Het plangebied ligt echter zeer geïsoleerd en geschikt voortplantingswater ontbreekt. Tijdens de bouwfase moet echter rekening worden gehouden met kolonisatie door dit dier. Tijdelijke poeltjes in deelgebied 3 kunnen een verblijfplaats worden voor de rugstreeppad. Water in rijsporen kan voldoende zijn voor deze soort om voort te planten. Er moet dus voorkomen worden dat dergelijke plaatsen ontstaan tijdens de bouwfase.

3.7 Overige soorten

Uit zowel de literatuurstudie en het veldbezoek blijkt dat het niet aannemelijk is dat er in het plangebied nog andere soorten (vlinders, libellen e.d.) zijn te verwachten die een (strikte) bescherming genieten (tabel 2 en tabel 3). Geschikt leefgebied waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen is niet aanwezig in het plangebied.

3.8 Samenvatting

Tabel 3.1 Overzicht van de mogelijk in het plangebied aanwezige soorten welke een beschermde status genieten door middel van de Flora- en faunawet.

Soortgroep	Soortnaam	FF-wet tabel 2	FF-wet tabel 3
Broedvogels	Alle broedvogels	x	
	Buizerd	x	
	Grote bonte Specht	x	
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis		x
	Ruige dwergvleermuis		x
	Laatvlieger		x
Vissen	Kleine modderkruiper	x	

4 Effectbeschrijving

4.1 Werkzaamheden

Om de voorgenomen ontwikkeling te realiseren moeten de bestaande bossages vrijwel helemaal worden gekapt, moeten de watergangen gedempt worden en de bestaande bebouwing gesloopt. Het hele terrein moet bouwrijp gemaakt worden en wordt vervolgens bebouwd als in figuur 2.2.

4.2 Effecten en toetsingscriteria

Tabel 1: Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor bestendig beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2: Alle broedvogels, buizerd, grote bonte specht en de kleine modderkruiper.

Tabel 3: Gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger

Het effect van de in paragraaf 4.1 besproken werkzaamheden is verstoring en blijvend habitatverlies door het herinrichten van het plangebied.

4.3 Toetsing

4.3.1 Vogels

Door het kappen van bossages en struikgewas verdwijnen rustplaatsen en nestgelegenheden voor broedvogels. Met betrekking tot overige broedvogels kan gewerkt worden alvorens of na het broedseizoen, half maart tot half juli. Deze periode is echter indicatief, broedende vogels zijn beschermd door de Flora- en faunawet en nesten mogen niet verstoord worden ook niet als deze buiten het eerder genoemde periode worden aangetroffen. Aanvullend soortgericht onderzoek is nodig naar het broedgeval van de buizerd en mogelijke voorkomen van de grote bonte specht. De nestlocaties van deze twee soorten zijn jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet. Indien deze inderdaad in het plangebied broeden, moet een ontheffingsaanvraag worden opgestart voor het verwijderen van nesten.

4.3.2 Zoogdieren

Sloop en nieuwbouw heeft gevolgen voor vleermuizen die van spleten en holten in gebouwen afhankelijk zijn voor kraamkamers en/of verblijfplaatsen. De bestaande bebouwing in deelgebied 1 en 4 kan een mogelijke verblijfplaats van vleermuizen zijn. De bomenrijen in en rond het plangebied kunnen worden gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Vleermuizen en verblijfplaatsen zijn jaarrond strikt beschermd (tabel 3) door de Flora- en faunawet. Aanvullend soortgericht onderzoek is nodig om de aanwezigheid en gebruik van vleermuizen in het plangebied te onderzoeken. Na dit onderzoek is een exacte effectbepaling mogelijk.

4.3.3 Vissen

Door het dempen van watergangen verdwijnt leefgebied van vissen. Hier komen nieuwe waterpartijen voor in de plaats. Het voorkomen van de kleine modderkruiper in het plangebied kan echter niet worden uitgesloten. Aanvullend soortgericht onderzoek is daarom nodig. De aan- of afwezigheid van deze soort heeft gevolgen voor de manier waarop tijdens het bouwrijp maken de watergangen gedempt kunnen worden. Mogelijk is een ontheffing nodig of kan er worden gewerkt volgens de gedragscode.

4.3.4 Overige soorten en de zorgplicht

Alle soorten die niet vermeld staan op tabel 2 of tabel 3 van de Flora- en faunawet worden gerekend tot de overige, meer algemene, soorten. Voor de betreffende soorten geldt wel de zorgplicht. De zorgplicht handelt vanuit het principe dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar zorgvuldig mee moeten omspringen.

5 Conclusies

5.1 Conclusies

Op grond van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling worden de volgende conclusies getrokken:

- Er moet aanvullend soortgericht onderzoek worden gedaan naar vleermuizen, broedvogels (Buizerd en Grote bonte specht) en vissen (Kleine modderkruiper). Naar aanleiding van dit onderzoek blijkt of een ontheffing noodzakelijk is. Voor de kleine modderkruiper is dit onderzoek inmiddels ingepland;
- Tijdens het bouwrijp maken van deelgebied drie moet de vorming van poeltjes (in laagtes en rijsporen e.d.) worden voorkomen opdat het gebied niet geschikt wordts voortplantingsgebied voor de Rugstreeppad.

5.2 Aanbevelingen

- Het is wenselijk dat er wordt gekeken naar de mogelijkheden om bestaande begroeiing, met name oude bomen die de sportvelden omringen op te nemen in de nieuw aan te leggen groenstructuren;
- De verbindingszone voor kleine zoogdieren die is opgenomen in het plan, is op dit moment niet aantrekkelijk gemaakt voor deze soortgroep. Aanvullende maatregelen in begroeiing of maaibeheer zijn noodzakelijk om van deze strook gazon een echte 'verbindingszone' te maken.



6 Geraadpleegde bronnen

6.1 Literatuur

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse
Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Jong, T.H. de, R. Beenen, P. Heuts, 2003]
Atlas van de Utrechtse vissoorten, De verspreiding van vissoorten in de provincie Utrecht en het
beheersgebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Provincie Utrecht en
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Drukwerk Plantijn-casparie.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting
Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

6.2 Internetbronnen

Database natuurwaarden: www.natuurloket.nl
Informatie masterplan Leidsche Rijn: www.utrecht.nl
Gebiedsbeschermings maatregelen: www.provincie-utrecht.nl
Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek: www.ravon.nl

1

Bijlage

Wettelijk kader

Wettelijk kader

Flora-en faunawet

De Flora-en-faunawet voorziet in de bescherming van een vrij groot aantal in Nederland in het wild voorkomende dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en circa 100 plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora-en-faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten (geen ontheffing nodig)

Tabel 2: Schaarse soorten + broedvogels

Tabel 3: Zeldzame en bedreigde soorten (ondermeer alle vleermuizen)

In het kader van de Flora-en-faunawet is begin 2005 een Algemene Maatregel van Bestuur in werking getreden. Binnen deze AMvB is de stelling, dat voor alle beschermde soorten ontheffing moet worden verkregen voordat mag worden gestart met de werkzaamheden, ten dele losgelaten. Een aantal algemene soorten, de zogenaamde tabel 1-soorten, mag vanaf 2005 bij bepaalde activiteiten worden verstoord zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Voorbeelden zijn de gewone dotterbloem, bruine kikker, vos en kleine watersalamander. Het gaat daarbij om de volgende categorieën werkzaamheden:

Beheer en onderhoud (bijv. waterschapsbeheer, natuurbeheer, landbouw);
gebruik (bijv. recreatie) en
ruimtelijke ontwikkeling (bijv. waterbouw, wegeaanleg).

Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor bepaalde beschermde soorten. De zorgplicht blijft voor deze soorten echter gewoon gelden.

De vrijstelling geldt niet voor soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3. Hiervoor is een ontheffing nodig wanneer het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling. Voor bestendig beheer, onderhoud en gebruik geldt wél een vrijstelling voor deze soorten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Ontheffing

Wanneer beschermde soorten worden aangetast die niet tot de algemene beschermde soorten behoren, dan moet een ontheffing worden verkregen. Hierbij geldt voor bepaalde soorten een lichte toets en voor andere soorten een uitgebreide toets. Voor de tabel 3-soorten kan alleen vrijstelling/ontheffing worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat er *alternatieven* (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit;

Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van "*dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*";

Er wordt geen afbreuk gedaan aan de *gunstige staat van de instandhouding* van de soort.

Voor de tabel 2-soorten, de zogenaamde "Overige soorten", exclusief alle vogelsoorten, geldt de lichte toets: alleen de derde voorwaarde. Voor vogels kan de Minister enkel ontheffing verlenen voor overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) nadat de uitgebreide toets doorlopen is.

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende maatregelen te nemen. Of en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de vergunning aangeven. De minister van LNV verleent uiteindelijk ontheffing van artikel 75 van de Flora-en-faunawet.

Stappenplan

Voordat kan worden gestart met eventueel verstorende werkzaamheden geeft de wet aan dat de volgende handelingen moeten worden doorlopen: bepaling van de waarde ter plaatse van het plangebied en haar directe omgeving voor (beschermde) planten- en diersoorten; bepaling van de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten en hun leefgebieden; bepaling van de mogelijkheden om rekening te houden met die soorten en leefgebieden. Naarmate beter rekening kan worden gehouden met deze leefgebieden is het uiteindelijke effect geringer. De maatregelen die het effect verkleinen worden wel verzachtende of 'mitigerende' maatregelen genoemd; eventueel een vervolgtraject, wanneer mitigerende maatregelen onvoldoende blijken te zijn. Onderdeel hiervan kan uitwerking van compenserende maatregelen zijn.

Zorgplicht

Een groot aantal soorten in Nederland geniet geen directe bescherming via de Flora-en-faunawet. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om vele soorten insecten, weekdieren, planten, et cetera. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht (artikel 2 van de Flora-en-faunawet).